

KOMENTÁŘ

21. 5. 2024

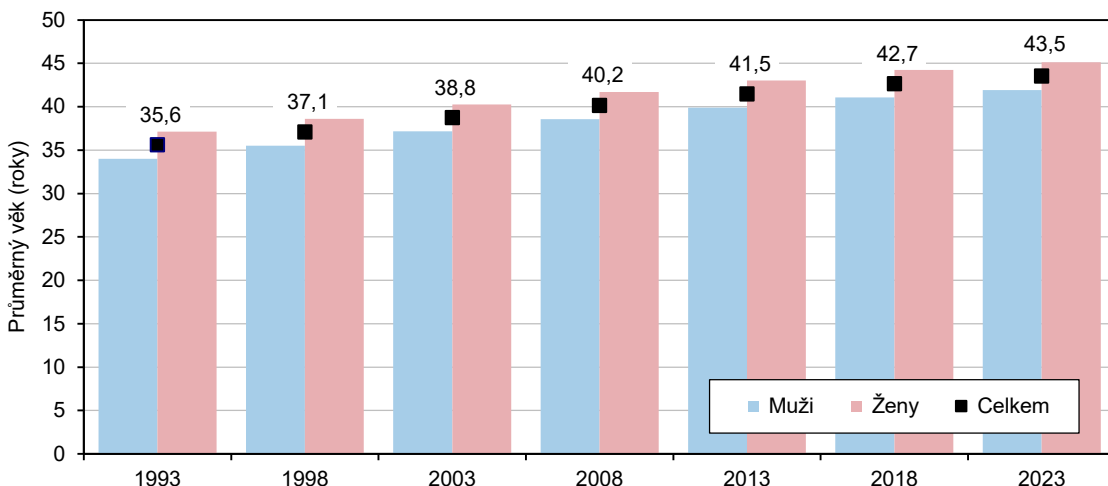
Průměrný věk a věkové složení obyvatel Moravskoslezského kraje v roce 2023

Průměrný věk obyvatel Moravskoslezského kraje mezi roky 1993 a 2023 vzrostl o 8,0 roku na hodnotu 43,5 let, což jej řadí mezi kraje s vyšším průměrným věkem. Za tuto dobu ubylo v kraji přes 84 tisíc obyvatel ve věku 0 až 14 let a obyvatel ve věku 65 let a více přibylo přes 108 tisíc. Ve srovnání s republikovými hodnotami byla nadprůměrně zastoupena skupina obyvatel ve věku 65 let a více.

Průměrný věk obyvatel Moravskoslezského kraje se mezi roky 1993 a 2023 výrazně změnil. Zatímco v roce 1993 byl průměrný věk obyvatel kraje 35,6 let, v roce 2023 dosáhl 43,5 let. Obyvatelstvo tedy zestárlo o 8 let. Toto stárnutí bylo srovnatelné jak v případě mužů, jejichž průměrný věk se změnil v daném období z 34,0 let na 41,9 let (o 7,9 roku), tak i žen, které v průměru zestárly z 37,1 let na 45,1 let (o 8,0 roku).

V celém Česku činil v roce 2023 průměrný věk obyvatel 42,8 let. Populace Moravskoslezského kraje byla mezi kraji v průměru čtvrtá nejstarší. Krajem průměrně nejmladším byl Středočeský kraj (41,5 let), naopak nejstarším Zlínský kraj s průměrným věkem 43,9 let.

Graf 1 Průměrný věk obyvatel Moravskoslezského kraje podle pohlaví (stav k 31. 12.)

Dle předpokladů tvořila největší část obyvatelstva kraje, přes 757 tisíc obyvatel, věková skupina 15 až 64 let. Od roku 1993 však počet obyvatel v této věkové skupině poklesl o 120,6 tisíce (o 13,7 %) a především podíl této skupiny na obyvatelstvu celkem klesl z 68,3 % v roce 1993 na 63,7 % v roce 2023. Proti roku 2022 se hodnota podílu nezměnila.

Ještě výraznější změny však zaznamenaly zbývající dvě skupiny obyvatel. Ta mladší ve věku 0 až 14 let početně poklesla o celou třetinu (o 84,0 tisíce osob). Zatímco vloni jich žilo v kraji přes

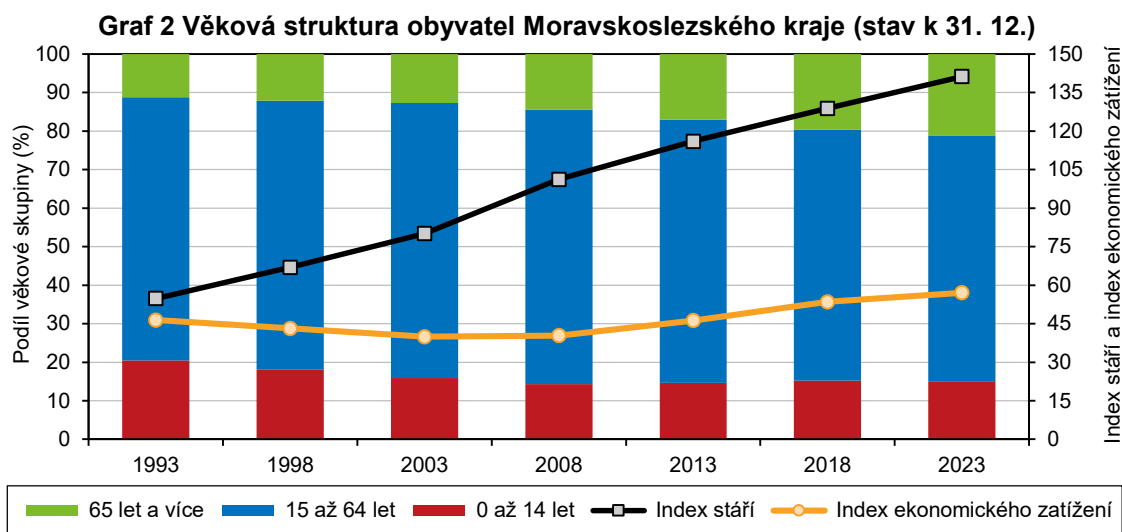
KOMENTÁŘ

179 tisíc, což bylo 15,1 % všech obyvatel, v roce 1993 tvořili s počtem 263,1 tisíce podíl 20,5 %. Skupina starších obyvatel kraje, tedy lidí ve věku 65 let a více, se naopak rozrostla o více než 108 tisíc (nárůst o 75,3 %) a tvořila tak s počtem 252,9 tisíce již 21,3 % všech obyvatel. V roce 1993 přitom činil podíl této skupiny pouze 11,2 % obyvatel kraje.

Na konci roku 2023 činil podíl obyvatel ve věku do 15 let v Moravskoslezském kraji 15,1 %, což byla druhá nejnižší hodnota ze všech krajů Česka a proti republikovému průměru byl nižší o 0,8 procentního bodu. Menší zastoupení juniorů měl pouze Karlovarský kraj se 14,7 %. Naopak nejvíce mladých obyvatel žilo ve Středočeském kraji (17,6 %).

Podíl osob ve věku 15 až 64 let, který dosáhl v kraji hodnoty 63,7 %, byl ve srovnání s celorepublikovým průměrem 63,6 % mírně vyšší. Větší podíl obyvatel v této věkové skupině zaznamenalo 5 krajů, nejvíce pak Praha (65,7 %). Naopak nejnižší zastoupení obyvatel v produktivním věku měl Královéhradecký kraj (62,1 %).

Obyvatel ve věku 65 let a více žilo v Moravskoslezském kraji 21,3 %, což bylo nad republikovým průměrem (20,5 %). Relativně největší skupina těchto obyvatel žila v Královéhradeckém kraji (22,4 %), naopak nejmenší zastoupení starších občanů měli v Praze (18,5 %) a ve Středočeském kraji (18,7 %).

Pro vzájemné srovnání věkových skupin obyvatel se používají indexy stáří a ekonomického zatížení. Hodnota indexu stáří (podíl obyvatel ve věku 65 let a více na 100 obyvatel ve věku 0 až 14 let) od roku 1993 každoročně rostla z 54,8 na 141,3 v roce 2023. Tedy zatímco v roce 1993 připadla na jednoho mladšího patnácti let pouze polovina obyvatele staršího 65 let, v roce 2023 už to bylo skoro 1,5 osoby. Hodnota indexu stáří byla sice nadprůměrná ve srovnání s celorepublikovým průměrem (129,5), ale zdaleka ne nejvyšší. Tou byla hodnota 145,5 v Královéhradeckém kraji, naopak nejnižší úroveň 106,3 dosáhla ve Středočeském kraji, což ukazuje na vyrovnaný počet nejmladších a nejstarších obyvatel.

KOMENTÁŘ

Tab. 1 Věkové složení obyvatel podle krajů k 31. 12. 2023

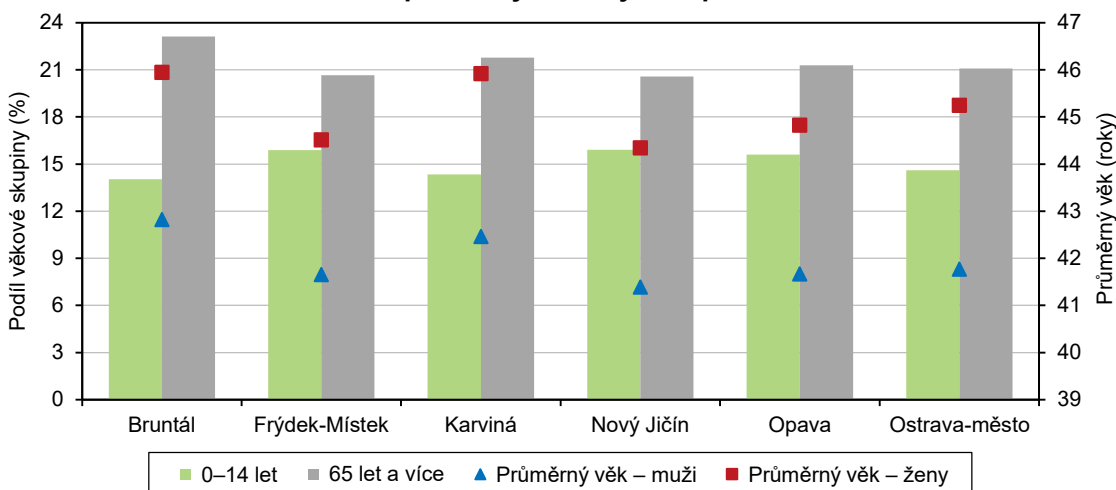
ČR, kraje	Počet obyvatel celkem	v tom ve věku (%)			Průměrný věk	Index stáří ¹⁾	Index ekonomického zatížení ²⁾
		0–14 let	15–64 let	65 a více let			
Česká republika	10 900 555	15,9	63,6	20,5	42,8	129,5	57,2
Hl. m. Praha	1 384 732	15,8	65,7	18,5	41,7	117,4	52,3
Středočeský	1 455 940	17,6	63,7	18,7	41,5	106,3	57,0
Jihočeský	654 505	15,7	62,8	21,5	43,3	137,2	59,4
Plzeňský	613 374	15,3	64,1	20,5	43,0	134,0	55,9
Karlovarský	295 077	14,7	64,0	21,3	43,6	144,8	56,3
Ústecký	811 169	15,5	63,9	20,6	42,9	133,2	56,6
Liberecký	450 728	15,9	63,3	20,8	42,9	131,3	58,0
Královéhradecký	556 949	15,4	62,1	22,4	43,7	145,5	61,0
Pardubický	530 560	15,9	63,0	21,0	42,9	131,9	58,6
Vysočina	517 960	15,7	62,9	21,4	43,3	136,7	59,0
Jihomoravský	1 226 749	16,2	63,4	20,5	42,7	126,5	57,8
Olomoucký	632 864	15,5	62,7	21,8	43,5	140,1	59,5
Zlínský	580 744	15,1	62,8	22,0	43,9	145,3	59,1
Moravskoslezský	1 189 204	15,1	63,7	21,3	43,5	141,3	57,1

¹⁾ poměr počtu osob ve věku 65 let a více na 100 osob ve věku 0 až 14 let

²⁾ poměr počtu osob ve věku 0 až 14 let a 65 let a více na 100 osob ve věku 15 až 64 let

Index ekonomického zatížení (podíl obyvatel ve věku 0 až 14 let a ve věku 65 let a více na 100 obyvatel ve věku 15 až 64 let) prodělal v letech 1993 až 2023 změnu podstatně menší a rovněž jeho vývoj byl na rozdíl od indexu stáří odlišný. Mezi hraničními roky vzrostl ze 46,4 na 57,1, přičemž v období do roku 2005 klesal až k minimu 39,6. V následujících letech vykazoval index rostoucí trend až k maximu 57,1 v roce 2023. Mezi kraji to byla šestá nejnižší hodnota. Vůbec nejnižší hodnota ukazatele byla zaznamenána v Praze (52,3). Na druhé straně žebříčku se umístil Královéhradecký kraj, kde na 100 obyvatel v produktivním věku připadalo 61,0 obyvatel v předproduktivním nebo poproduktivním věku.

Graf 3 Věková struktura a průměrný věk obyvatel podle okresů k 31. 12. 2023

Oddělení informačních služeb a správy registrů – Krajská správa ČSÚ v Ostravě

Informace o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další najdete na stránkách

Českého statistického úřadu: www.ostrava.czso.cz | tel.: 595 131 230, e-mail: infoservis_ov@czso.cz

KOMENTÁŘ

Mezi okresy Moravskoslezského kraje dosáhli nejvyššího průměrného věku obyvatelé okresu Bruntál 44,4 let (muži 42,8 let, ženy 45,9 let), naopak okresem s nejmladší populací byl Nový Jičín s průměrným věkem 42,9 let (muži 41,4 let, ženy 44,3 let). Ve všech okresech Moravskoslezského kraje nabýval průměrný věk populace vyšších hodnot, než činil celorepublikový průměr (celkem 42,8 let, muži 41,4 let, ženy 44,2 let). Okresy Karviná a Ostrava-město vykázaly největší rozdíl průměrných věků mužů a žen, a to 3,5 roku, přičemž celorepublikový průměr činil 2,8 roku.

V roce 2023 byla početně nejmenší obcí v kraji se 79 obyvateli Nová Pláň v okrese Bruntál. Byla tak v kraji jedinou obcí s počtem obyvatel do sta osob. Největšími sídly v kraji byly Ostrava s 284 765 obyvateli, dále Havířov a Opava. Obyvatelé s nejnižším průměrným věkem žili v obci Pazderna (35,5 let), následovala Nová Pláň (36,1 let) a Černná ve Slezsku (37,6 let), naopak nejvyššího průměrného věku dosáhli v Janově (50,6 let), Křišťanovicích (47,6 let) a Malé Morávce (47,6 let). Rozdíl mezi průměrným věkem „nejmladší“ a „nejstarší“ obce v Moravskoslezském kraji činil 15,1 let.

Tab. 2 Obce Moravskoslezského kraje s nejvyššími a nejnižšími hodnotami vybraných demografických ukazatelů k 31. 12. 2023

Ukazatel	Obec	Okres	Nejnižší hodnota	Obec	Okres	Nejvyšší hodnota
Počet obyvatel	Nová Pláň	Bruntál	79	Ostrava	Ostrava-město	284 765
	Malá Štáhle	Bruntál	114	Havířov	Karviná	69 694
	Dlouhá Stráň	Bruntál	123	Opava	Opava	55 600
Průměrný věk (roky)	Pazderna	Frýdek-Místek	35,5	Janov	Bruntál	50,6
	Nová Pláň	Bruntál	36,1	Křišťanovice	Bruntál	47,6
	Černná ve Slezsku	Opava	37,6	Malá Morávka	Bruntál	47,6
Podíl obyvatel ve věku 0–14 let (%)	Staré Těchanovice	Opava	7,8	Pazderna	Frýdek-Místek	24,7
	Nové Lublice	Opava	8,4	Horní Domaslavice	Frýdek-Místek	22,4
	Bílčice	Bruntál	9,5	Milotice nad Opavou	Bruntál	21,7
Podíl obyvatel ve věku 15–64 let (%)	Petrovice	Bruntál	54,9	Nová Pláň	Bruntál	73,4
	Roudno	Bruntál	57,6	Staré Těchanovice	Opava	71,9
	Štáblovice	Opava	57,1	Hrčava	Frýdek-Místek	71,0
Podíl obyvatel ve věku 65+ let (%)	Nová Pláň	Bruntál	11,4	Janov	Bruntál	31,1
	Pazderna	Frýdek-Místek	12,1	Malá Morávka	Bruntál	28,9
	Dlouhá Stráň	Bruntál	12,2	Roudno	Bruntál	27,6

Zdroj:

[Věkové složení obyvatelstva – 2023](#)

[Věkové složení obyvatelstva v obcích Moravskoslezského kraje](#)

Kontakt:

Jan Halva

Krajská správa ČSÚ v Ostravě

Tel.: 595 131 233

E-mail: jan.halva@czso.cz

Oddělení informačních služeb a správy registrů – Krajská správa ČSÚ v Ostravě

Informace o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další najdete na stránkách

Českého statistického úřadu: www.ostrava.czso.cz | tel.: 595 131 230, e-mail: infoservis_ov@czso.cz